

## عکاسی از حقوق!

سمیه محمدنیا حنایی-امروز برای مهسا و سعید بهترین روز زندگی شان بود، آن ها سال ها برای چنین روزی برنامه ریزی و حتی پس انداز کرده بودند! بالاخره می توانستند وصال شان را با تمام جزئیات زرق و برق دار به خانواده ها، آشنایان و اقوام نشان دهند. آن ها برای ثبت خاطرات شان نیز از یک گروه فیلم برداری حرفه ای کمک گرفته بودند. بعد از پایان مراسم دل تو دل مهسا برای دیدن عکس ها و فیلم های شان نبود. روزها می گذشت تا این که یک روز مهسا در اینستاگرام با یک کلیپ از مراسم با عنوان داماد بالون سوار بر خورد کرد و با کمال تعجب خودش و همسرش را در هیبت لباس عروسی دید. او از دیدن

صحنه های خصوصی شان که حالا در فضای مجازی دست به دست می شد، سرگیجه گرفت و در اولین اقدام با سعید به دنبال شکایت از گروه فیلم برداری رفتند. سعید در تماس تلفنی با مدیر که حالا خیلی سر سنگین جوابش را می داد، از او درباره پخش بخش هایی از فیلم شان سوال کرد و او در کمال خونسردی خودش را بی خبر نشان داد و گفت حالا کاری است که شده، نمی توان زمان را به عقب برگرداند، خیالت راحت کلیپ شما در میان هزار کلیپ وایرال شده در روز گم می شود و هیچ کس به آن اهمیت نمی دهد! و این آغاز ماجرای شکایت سعید از مدیر گروه فیلم برداری بود. شکایت از فیلم بردار و عکاس مجالس به چند دلیل اتفاق می افتد که من امروز بدترین حالت ممکن آن یعنی درز اطلاعات خصوصی به فضای

مجازی را بیان کردم. شکایت های دیگری مانند مفقودی کامل فیلم و عکس ها، خرابی بخش ها یا کلی فیلم و نگاتیوها، مونتاژ غیر حرفه ای، گران فروشی خدمات یا جلب نشدن رضایت خریدار (عروس و داماد) از محصول نهایی را می توان مثال زد. در تمام موضوعات ذکر شده، شکایت امضا کننده قرارداد فیلم برداری می تواند از طریق اتحادیه صورت گیرد که در فرصت بعدی به چگونگی شکایت درباره این موضوعات می پردازیم. اما در خصوص موضوع انتشار عکس ها، اقدام باید از طریق قانون جرایم رایانه ای باشد. براساس ماده ۱۶ این قانون چنان چه فردی بدون اجازه صاحب عکس و فیلم ها اقدام به انتشار آن ها در فضای مجازی یا در قالب فلش و سی دی کند، مجرم شناخته و مشمول حبس تا دو سال و پرداخت جریمه نقدی می شود.

# ۲۰ سال از عبور عدالت اقتصادی در دهه ۹۰

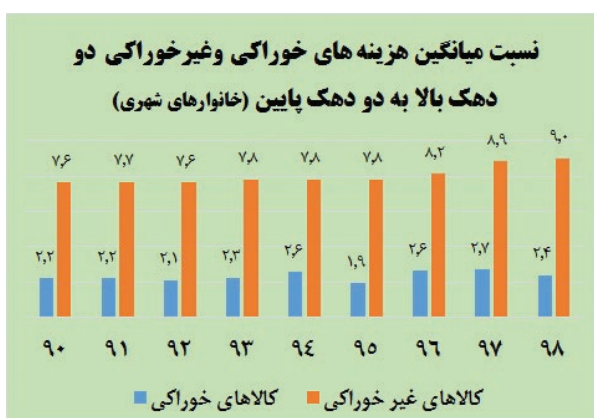
همزمان با ضعف ساختارها، نظام مالیاتی نیز از ترمیم عدالت اقتصادی باز ماند

محمد  
حقوق  
روزنامه نگار  
اقتصادی

از این منظر کمتر شده است. با این اوصاف، گزارش امروز دخل و خرج به بررسی روند چند شاخص نمونه و تا حدی ملموس تر، از باب عدالت اقتصادی می پردازد. در مجموع به نظر می رسد تا زمانی که ساختارهایی نظیر سیستم پولی به شکاف طبقاتی از منظر تورم دامن می زند و از سوی دیگر نظام مالیاتی توان متعادل سازی سیستم اقتصاد را با انواع مالیات های مجموع در آمد نداشته باشد، نمی توان انتظار تحول مثبت و به خصوص پایداری را در نظام اقتصادی کشور داشت.

تازه ترین داده های ارائه شده توسط مرکز آمار نشان می دهند که همزمان با اوج گیری فشارها بر اقتصاد ایران در دهه ۹۰، این فشارها به همراه فشارهای قبلی ناشی از کاستی ها الزاماً بین اقشار مختلف به طور یکسان توزیع نشده و در نتیجه عدالت اقتصادی در برخی ابعاد ضعیف تر هم شده است. این آمارها همچنین موبد این مطلب هستند که در این مدت نیازهای اساسی خانوار نظیر مسکن، دسترس ناپذیر تر شده و در این میان، بهره مندی دهک های بالا از مظاهر رفاه اقتصادی بیشتر و بهره مندی دهک های پایین

## مقایسه هزینه های خوراکی و غیر خوراکی ۲ دهک بالا نسبت به ۲ دهک پایین



بودن این کالاها و همچنین افزایش درآمد کارگران و اقشار حقوق بگیر معادل تورم، تغییرات هزینه کرد زیاد نیست. به طوری که این رقم از ۲/۲ برابر در سال ۹۰ به ۲/۴ برابر در سال ۹۸ رسیده است.

تغییرات زیادی دارد. بر این اساس میزان هزینه کرد دو دهک بالا به دو دهک پایین در کالاهای غیر خوراکی از ۷/۶ برابر در سال ۹۰ به ۹ برابر در سال ۹۸ رسیده است. با این حال، در کالاهای خوراکی با توجه به ماهیت ضروری

از منظر نزدیک تر، می توان نسبت هزینه کرد خانوارها در دو دهک ثروتمند به دو دهک فقیر را در دو گروه کالاهای خوراکی و غیر خوراکی بررسی کرد. داده های مرکز آمار در این زمینه نشان می دهند که محل تفاوت اصلی بین دو گروه خانوار مذکور، کالاهای غیر خوراکی است. جایی که قیمت این کالاها با توجه به دامنه گسترده آن ها از ضروری تا لوکس و همچنین تاثیر نرخ ارز بر قیمت این کالاها امکان

## سهم ۲۰ درصد ثروتمندترین به ۲۰ درصد فقیرترین

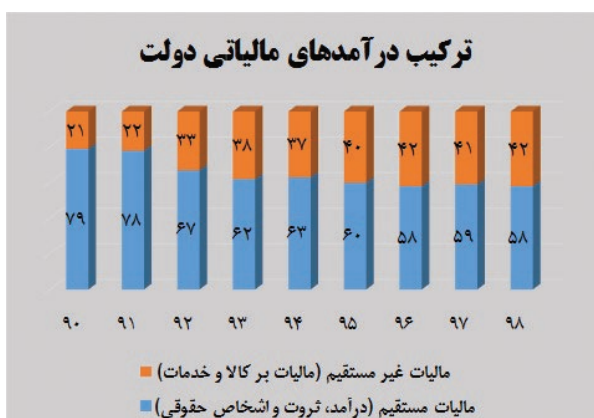


## روند متضاد هزینه کرد ۲۰ درصد ثروتمند و فقیر

شاخص هایی نظیر ضریب جینی به سهم خود، افزایش فاصله طبقاتی را در بین سال های ۹۰ تا ۹۸ نشان می دهند. با این حال، بد نیست سری به شاخص های ملموس تر توزیع درآمد بزنیم. داده های اخیر مرکز آمار نشان می دهند که یک خانواده در دو دهک ثروتمند به طور متوسط در سال ۹۰، ۶/۸ برابر یک خانواده در دو دهک فقیر هزینه می کرد که این رقم در سال ۹۸ به ۸ برابر رسیده است.

به نظر می رسد تا زمانی که ساختارهایی نظیر سیستم پولی به شکاف طبقاتی از منظر تورم دامن می زند و از سوی دیگر نظام مالیاتی توان متعادل سازی سیستم اقتصاد را با انواع مالیات های مجموع در آمد نداشته باشد، نمی توان انتظار تحول مثبت و به خصوص پایداری را در نظام اقتصادی کشور داشت

## عقب ماندگی مالیات های مستقیم از غیر مستقیم

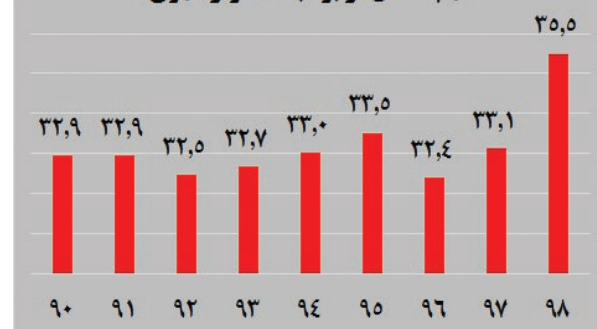


چتر مالیاتی کشور با پایه های مالیاتی در حوزه مالیات های مستقیم نظیر مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر مجموع درآمد افراد به همراه اتصال نظام مالیاتی به نظام حمایتی و یارانه ای است.

نتوانسته در مواجهه مستقیم با تشدید شکاف طبقاتی بین دهک های مختلف، نقش ایفا کند و به سوی گرفتن مالیات پنهان یا غیر مستقیم گرایش پیدا کرده است. به نظر می رسد داروی درمان این وضعیت، تکمیل کردن

در مقام آسیب شناسی وخیم تر شدن عدالت اقتصادی باید به کاستی های نظام مالیاتی اشاره کرد. سیستمی که می تواند حتی با وجود ساختارهای ضعیف اقتصادی و تولیدکننده بی عدالتی و با به کارگیری پایه های مالیاتی به خصوص مالیات های مستقیم، نقش مهمی را در توزیع مجدد منابع از دهک های بالا به دهک های پایین ایفا کند. با این حال، ترکیب درآمدهای مالیاتی دولت در سال های اخیر نشان از این دارد که این سیستم

## سهم مسکن از بودجه خانوار شهری



## سهم مسکن در بودجه خانوار اورتانسی شد

جای توضیحی نیست که یک بخش تاثیر عمده تورم های دهه ۹۰، بر قیمت مسکن بوده است. آن هم در شرایطی که درآمد خانوارها ریالی بود و نرخ این کالای اساسی همزمان با نرخ ارز افزایش یافت. در هر حال، آمارهای ارائه شده اخیر حاکی از این هستند که سهم این کالای اساسی از بودجه خانوار از کف کانال ۳۰ درصد به میانه این کانال یعنی ۳۵ درصد رسیده است و در صورت چاره اندیشی نشدن برای این روند، باید شاهد تبعات بسیار منفی آن بود.